

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ AGRICULTURAL ACADEMY

гр. София 1373, ул. Суходолска № 30, тел.: +359 2 812 75 05
Sofia 1373, 30 Suhodolska Str.; tel.: +359 2 812 75 05

УТВЪРЖДАВАМ:

ПРОФ. ДН СТЕФАН ГАНДЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ССА

СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

2026-2030 г.

ЯНУАРИ

2026 г.

1. УВОД

В условията на ускорена глобализация, климатични промени и дигитална трансформация аграрната наука се превръща в стратегическо направление за устойчивото развитие на обществото. Научните институции в областта на земеделието вече не функционират в рамките на национални граници, а като част от взаимосвързана европейска и световна изследователска система.

Селскостопанска академия (ССА) е водеща научна организация в България в областта на аграрните науки и има ключова роля за развитието на устойчиво, конкурентоспособно и иновативно селско стопанство. Периодът 2020–2025 г. постави стабилна основа за международна активност чрез участие в европейски програми, мобилност на учени и докторанти и разширяване на партньорства.

Стратегията 2026–2030 г. надгражда тези резултати и преминава към по-структуриран и амбициозен модел на интернационализация – от участие към лидерство, от отделни инициативи към интегрирана международна политика.

2. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

2.1. Международен контекст

Европейската научна политика през периода 2026–2030 г. е насочена към зеления и цифровия преход, устойчивата биоикономика и климатичната неутралност. Рамковата програма Horizon Europe продължава да финансира мащабни транснационални изследвания, мисии и партньорства в областта на:

- устойчиви хранителни системи;
- здрави почви и възстановяване на екосистемите;
- намаляване на въглеродния отпечатък на земеделието;
- цифровизация и прецизно управление на производството;
- геномни и биотехнологични иновации.

Паралелно с това програма Erasmus+ създава условия за мобилност и академичен обмен, а мрежите на COST и EIT Food насърчават сътрудничеството между наука, бизнес и общество.

Този среда изисква от ССА не само участие, но и стратегическо позициониране като активен и разпознаваем партньор.

2.2. Национален контекст

ССА разполага с широка мрежа от научни институти и експериментални станции, специализирана инфраструктура и традиции в научно-приложните аграрни изследвания. Академията има натрупан опит в международни проекти, но е необходимо:

- систематизиране на международната дейност;
- увеличаване на ролята на ССА като координатор на проекти;
- повишаване на публикационната активност в международни издания;
- привличане на чуждестранни учени и докторанти;
- модернизиране на инфраструктурата съобразно европейските стандарти.

3. МИСИЯ, ВИЗИЯ И ПРИНЦИПИ

3.1. Мисия

Основната мисли на ССА е да се интегрира устойчиво в европейското и световното научно пространство чрез международно сътрудничество, висококачествени изследвания и ефективен трансфер на знания и технологии.

3.2. Визия до 2030 г.

До 2030 г. ССА да бъде:

- признат международен партньор в аграрните науки;
- координатор на европейски научни проекти;
- център за иновации и трансфер на технологии;
- регионален лидер в аграрните науки в Югоизточна Европа.

3.3. Стратегически принципи

1. Отвореност и сътрудничество;
2. Научно качество и международна измеримост;
3. Развитие на човешкия капитал;

4. Интеграция на дигитални и зелени технологии;
5. Прозрачност и отчетност.

4. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И НАПРАВЛЕНИЯ

4.1. Разширяване и задълбочаване на международните партньорства

ССА следва да развива партньорства, които надхвърлят формалния обмен на информация и водят до реално съвместно научно производство, инфраструктурно сътрудничество и дългосрочни изследователски програми.

Приоритетни тематични направления:

- **Климатично устойчиво земеделие**

Разработване на съвместни изследвания, насочени към адаптация на земеделието към климатичните промени, устойчиви сортове и породи, управление на водните ресурси и намаляване на въглеродния отпечатък на аграрния сектор.

- **Биотехнологии и генетични ресурси**

Съвместни проекти в областта на геномиката, селекцията и съхранението на генетични ресурси, обмен на биологични колекции и участие в международни бази данни и мрежи.

- **Дигитално и прецизно земеделие**

Партньорства за внедряване на сензорни технологии, изкуствен интелект, анализ на големи данни и автоматизирани системи за управление на производствени процеси.

- **Устойчиво управление на почвите и водите**

Съвместни изследвания върху почвеното здраве, опазване на биологичното разнообразие и възстановяване на деградирани терени.

- **Аграрна икономика и политики**

Анализ на европейските и глобални политики в земеделието, икономическа оценка на иновации и разработване на препоръки за устойчиво управление на сектора.

Индикатори:

- **Увеличен брой активни международни споразумения** - Подписване на нови меморандуми, но и ежегодна оценка на реалната активност по тях (съвместни публикации, проекти, обмен).
- **Ръст на съвместни публикации** - Повишаване на броя научни статии, публикувани в съавторство с международни партньори.
- **Участие в стратегически европейски алианси** - Членство и активност в тематични мрежи и платформи, включително такива, свързани с Horizon Europe.

4.2. Активно участие и координация в международни програми

ССА следва да премине от роля на партньор към по-честа роля на координатор на международни проекти, което изисква институционална подготовка и управленска стабилност.

Основни направления:

- **Подготовка на конкурентни проектни предложения** - Създаване на вътрешни механизми за предварителна оценка на проектни идеи, обучения по проектно писане и стимули за участие в международни конкурси.
- **Координиране на международни консорциуми** - Поемане на водеща роля в консорциуми по програми като Horizon Europe и участие в инициативи на COST.
- **Изграждане на административен капацитет** - Създаване или укрепване на централизирано звено за управление на международни проекти с експерти по финансово управление, отчетност и правни въпроси.

Индикатори:

- **Увеличение на привлеченото международно финансиране** - Постепенно нарастване на дела на външното финансиране в общия бюджет на Академията.

- **Брой координирани проекти** - Увеличаване на проектите, в които ССА е водещ партньор.
- **Участие в тематични партньорства** - Активност в европейски мисии и партньорства в рамките на новия програмен период.

4.3. Интернационализация на човешкия капитал

Развитието на международна научна среда е ключов фактор за качеството на изследванията и устойчивостта на институцията.

Мерки:

- **Привличане на постдокторанти** - Създаване на конкурентни условия за млади учени чрез проектно финансиране и интеграция в международни екипи.
- **Гост-професорски програми** - Канене на утвърдени учени за краткосрочни визити, лекции и участие в съвместни изследвания.
- **Англоезични докторантски програми** - Разработване на програми с международна акредитация, привлекателни за чуждестранни кандидати.
- **Разширяване на мобилностите по Erasmus+** - Насърчаване на обмена на научен и административен персонал с цел споделяне на добри практики.
- **Обучения по академичен английски и проектен мениджмънт** - Подобряване на комуникационните и управленските умения на персонала.

Индикатори:

- Увеличен брой международни мобилности;
- Ръст на чуждестранни докторанти;
- Повишена публикационна активност на младите учени.

4.4. Повишаване на международната научна видимост

Международната разпознаваемост е резултат от качествени изследвания, активна комуникация и стратегическо присъствие в научната общност.

Приоритети:

- **Публикации в индексирани списания** - Стимулиране на публикации в списания с висок импакт фактор и международно признание.
- **Международни конференции и форуми** - Организиране на научни събития в България с участие на международни експерти.
- **Развитие на отворена наука** - Подкрепа за публикуване в режим на отворен достъп и участие в международни научни бази данни.
- **Модернизиране на англоезичната комуникация** - Актуализиране на уебсайта и създаване на стратегическо медийно присъствие.

Индикатори:

- Ръст на публикации в Q1/Q2 списания;
- Увеличение на международните цитирания;
- Повишено присъствие в глобални научни мрежи.

4.5. Модернизация и дигитализация на инфраструктурата

Интернационализацията изисква инфраструктура, съпоставима с европейските стандарти.

Направления:

- **Геномни и биотехнологични лаборатории** - Обновяване на оборудване и въвеждане на съвременни аналитични методи.
- **Почвени и екологични анализи** - Развитие на технологии за мониторинг и оценка на агроекосистеми.
- **Прецизно земеделие и цифрови технологии** - Интегриране на IoT системи, дистанционни сензори и софтуерни решения.
- **Дигитални платформи за научни данни** - Осигуряване на съвместимост с европейски инфраструктури и споделени бази данни.

4.6. Международен трансфер на технологии и иновации

Интернационализацията следва да има и икономическо измерение чрез практическо приложение на научните резултати.

Направления:

- **Лицензиране на сортове и технологии** - Регистрация и защита на интелектуалната собственост на международни пазари.
- **Партньорства с международни компании** - Съвместни изследвания, тестови демонстрации и пилотни проекти.
- **Участие в европейски иновационни екосистеми** - Включване в мрежи, свързани с EIT Food.
- **Участие на spin-off компании** - Подкрепа за предприемачески инициативи, базирани на научни разработки.

Индикатори:

- Брой внедрени технологии;
- Международни лицензионни договори и договори за изпитване;
- Дял на приходите от иновационна дейност.

5. ФИНАНСОВА РАМКА И УСТОЙЧИВОСТ

Успешната интернационализация на Селскостопанска академия изисква диверсифицирани, предвидими и устойчиви източници на финансиране. В периода 2026–2030 г. дейността на ССА следва да бъде насочена към увеличаване на дела на финансирането от международни проекти и услуги от научната дейност в общия бюджет на Академията.

5.1. Основни източници на финансиране

- **Европейски рамкови програми** - Активно участие в конкурси по Horizon Europe, включително мисии, партньорства и инфраструктурни инициативи.
- **Образователни и мобилни програми** - Разширяване на участието в Erasmus+ с цел финансиране на мобилности, съвместни програми и академичен обмен.
- **Международни научни мрежи** - Участие в инициативи на COST и други тематични мрежи, които подпомагат изграждането на консорциуми.
- **Партньорства с индустрията** - Договори за съвместни изследвания, изпитвания, лицензиране и внедряване на технологии с международни компании.
- **Национално съфинансиране и публично-частни партньорства** - Осигуряване на необходимото съфинансиране за участие в международни проекти и инфраструктурни инициативи.

5.2. Финансова устойчивост

ССА следва да разработи механизми за:

- дългосрочно планиране на международните приходи;
- инвестиции в модернизация на инфраструктурата чрез комбинирано финансиране;
- прозрачност и отчетност при управление на външните средства.

Целта е до 2030 г. значителен дял от научноизследователската дейност да бъде подкрепен от международно финансиране, като се гарантира финансова стабилност и независимост.

6. МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ИНСТИТУЦИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Интернационализацията е динамичен процес, който изисква системно наблюдение, периодична оценка и адаптивно управление.

6.1. Система от ключови показатели

Изпълнението на стратегията ще се измерва чрез количествени и качествени показатели, включително:

- обем на привлеченото международно финансиране;
- брой международни проекти и координирани инициативи;
- публикации в международни индексирани списания;
- брой международни мобилности;
- брой лицензирани технологии и индустриални партньорства.

6.2. Годишен отчет и междинна оценка

- Провеждане на **междинна оценка през 2028 г.**
- Финален стратегически преглед през 2030 г., който да послужи като основа за следващия стратегически период.

6.3. Координационен механизъм

Вътрешната координация между институтите следва да бъде укрепена чрез:

- централизирана база данни за международни проекти;
- обмен на добри практики между научните звена;
- унифицирана политика за международна комуникация.

7. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Интернационализацията е свързана с редица външни и вътрешни рискове, които изискват проактивен подход.

7.1. Основни рискове

- **Недостатъчно международно финансиране** - Засилена конкуренция в европейските програми може да ограничи достъпа до ресурси.
- **Административни затруднения** - Сложни процедури и регулаторни изисквания могат да забавят изпълнението на проекти.
- **Недостиг на квалифициран персонал** - Ограничен капацитет за управление на международни консорциуми.
- **Езикови и културни бариери** - Ограничения в комуникацията и интеграцията на чуждестранни учени.
- **Геополитически и икономически фактори** - Нестабилност в международната среда, която може да повлияе на партньорствата.

7.2. Мерки за минимизиране на риска

- диверсификация на партньорствата и финансиращите източници;
- системни обучения по чужди езици и управление на проекти;
- дигитализация на административните процеси;
- изграждане на резервен финансов механизъм за съфинансиране.

8. ОБОБЩЕНИЕ И СТРАТЕГИЧЕСКА ПЕРСПЕКТИВА

Стратегията за интернационализация 2026–2030 г. утвърждава амбицията на Селскостопанска академия да бъде не само участник, но и активен фактор в европейското научно пространство.

Чрез целенасочено развитие на международни партньорства, засилване на научното качество, модернизация на инфраструктурата и ефективен трансфер на технологии,

Академията следва да допринесе за устойчивото развитие на българското и европейското земеделие.

Интернационализацията през периода 2026–2030 г. не се разглежда като отделна дейност, а като хоризонтален стратегически приоритет, който интегрира научните изследвания, иновациите, образованието и връзката с практиката в единна и устойчива институционална визия.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Стратегията за интернационализация 2026–2030 г. представлява логично продължение на усилията от предходния период, но с по-висока степен на амбиция и структурираност.

Чрез засилено международно сътрудничество, развитие на човешкия капитал, модернизация на инфраструктурата и активен трансфер на иновации, Селскостопанска академия следва да утвърди своята позиция като значим европейски център за аграрна наука и устойчиво развитие.